

سپهرغرب، گروه شهر – عباس سریشی: امروزه مؤلفه زیبایی، صرفه اقتصادی در حوزه ساخت و استفاده حداکثری از فضای تجاری و مسکونی برج‌ها بدون توجه به مسائل ایمنی و محیطی بوده و ارجح بر مقوله پیشگیری و ایمنی قرار گرفته است.

گرچه ساخت ابنیه و مساجد، کنگره‌ها و کاخ‌های بلند و رفیع قدیمی به بلندی تاریخ تمدن شهرنشینی بشر دارد و برای آدمی چندان غریبه نیست، باین‌حال در پی گذشت زمان و ورود فولاد و بتن به همراه هنر معماری مدرن به این حوزه، صنعت ساختمان‌سازی به سوی آسمان‌ها اوج گرفت؛ حتی نوع زندگی و بشر هم از افقی به عمودی تغییر حالت داد که بی‌شک برجسته‌ترین نماد این تحول فرهنگ رواج برج‌سازی و برج‌نشینی است.

درواقع برج‌نشینی سبک متفاوتی از زندگی را به‌وجود آورد که در قاموس چندصدساله زندگی شهری، اجتماعی، فرهنگی و انسان تازگی دارد. سکونت در برج به‌نوعی زندگی اجتماعی در یک جامعه کوچک است، گـو اینکه در کشور ما نیز که تا همین دو دهه قبل تعداد برج‌ها و آسمان خراش‌هایش به انگشتان دو دست نمی‌رسید نیز کمتر کسی توجهی به این فرهنگ داشت، اما حالا و به مدد صنعت و مهندسی و نیز ورود مصالح جدید، دیگر نه‌فقط تعداد برج‌ها و آسمان‌خراش‌ها از شمارش خارج شده و هرکدام برای خود تبدیل به شهری عمودی در دل مادرشهرها شده و خودنمایی می‌کنند، بلکه حتی به‌نوعی معرف و شاخص میزان توسعه‌یافتگی، مدرنیته و پیشرفت جوامع در حوزه شهری‌سازی هم محسوب می‌شوند.

البته در این خصوص کارشناسان و صاحب‌نظران معتقدند درحالی که در تجارب جهانی به‌مرور قوانین و کدهای برج‌سازی با تقدم رویکرد ایمنی در برابر حوادث و بالابا شکل گرفته و توسعه یافته و به عبارت بهتر پایه و اساس کدهای ساختمانی ایمنی و حفاظت از جان انسان‌ها و سرمایه‌ها بوده است، اما در کشورهای درحال توسعه شرایط به‌گونه‌ای بوده که مؤلفه زیبایی ساختمان، صرفه اقتصادی در حوزه ساخت و استفاده حداکثری از فضای تجاری و مسکونی برج‌ها بدون توجه به مؤلفه‌های ایمنی و محیطی بوده و ارجح بر مقوله پیشگیری و ایمنی قرار گرفته است.

به رسان ساده‌تر درحالی که طی استانداردها و کدهای معتبر توجه خاصی به طراحی، استحکام‌بخشی و لحاظ کردن همه مؤلفه‌های ایمنی بر پایه کیفیت مصالح در متن و پیکره اصلی برج‌ها می‌شود تا در زمان بروز سوانح و حوادث انسانی مانند آتش‌سوزی و انفجار و یا رخدادهای طبیعی مانند زلزله و طوفان خطر سوانح کنترل شود، اما در اکثر برج‌هایی که در کشورهای کمتر توسعه‌یافته ساخته می‌شوند، کیفیت ایمنی نمای برج‌ها به‌درستی کنترل نمی‌شود.

به اذعان کارشناسان معماری و مهندسی و نیز تصریح صاحب‌نظران حوزه خدمات ایمنی و همچنین براساس ضوابط، مقررات و استانداردها (و صداالبته با لحاظ کردن همه تمهیدات، پیش‌بازها، الزامات و بایستگی‌های ایمنی و احتیاطی) هر برج باید دارای امکانات و تمهیدات ایمنی و حفاظتی مناسبی در برابر حوادث باشد تا در زمان بروز سوانح نه‌فقط بتوان در کوتاه‌مدت جان ساکنان و کارکنان را نجات داد، بلکه از توسعه و بروز مخاطرات شدیدتر مالی و جانی

آن حادثه نیز ممانعت به‌عمل آورد.
واقع امر این است که متأسفانه در حوادث و نیز رخدادهای به وقوع پیوسته در برخی برج‌ها و ساختمان‌های بلندمرتبه (در کشور ما) این موضوع به‌وضوح به اثبات رسیده که با وجود همه توصیه‌ها و نظارت‌ها، اما امکانات و تمهیدات ایمنی بسیاری از برج‌ها (چه در حوزه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و چه در بحث آموزش ساکنان، لوازم مورد نیاز و غیره) با استانداردها و نـرم‌های جهانی فاصله قابل توجهی داشته و در شرایط کمی و کیفی لازم و متناسب با ضوابط و مقررات ایمنی قرار ندارند.

البته فرقی هم نمی‌کند این توصیه‌ها و پیش‌اندیشی‌ها درخصوص بحث آتش‌سوزی و اطفای حریق باشد و یا مقوله زلزله، طوفان و یا بحث راه‌پله اضطراری، آسانسورها و حتی درب و مسیره‌ای خروج اضطراری، زیرا تجربه به ما نشان داده که متأسفانه در این‌گونه حوادث عمدتاً نه مسئولان مربوطه به‌موقع از بروز حادثه مطلع می‌شوند و نه ساکنین و شاغلین کمکی به محل حوادث این‌چنینی و یا فقدان امکانات لازم برای کار در ارتفاع و نوع حادثه، وجود موانع غیر منتظره در مسیر امدادونجات، تداخل فعالیت‌ها و فقدان سناریوهای تمرین‌شده قبلی برای هر حادثه نیز در گسترش خطر و شدت گرفتن خسارات مالی و جانی تأثیر بسزا دارد که نباید از آن‌ها غافل بود.

یادبنیادهای برج‌سازی

شاید به‌واسطه برخی از همان موضوعات پیش گفته است که بسیاری از کارشناسان معتقدند طی دو دهه گذشته نبود یک نقشه واحد و رسمی بالادست برای ساخت‌وسازهای بلندمرتبه در شهرهای کشور، منجر به بروز یک وضعیت آشفته در حوزه برج‌سازی شده، بنابراین یکی از مهم‌ترین معایب برج‌نشینی امروز را هم می‌توان همان دلیلی دانست که به‌عنوان مزیت سکونت در آن‌ها محسوب می‌شود؛ آن حسن و عیب هم چیزی نیست جز همان میثت امنیت. حال چه برای شاغلان و ساکنان برج‌ها، چه برای ساکنان و عابران در محوطه‌های بیرونی و چه سرمایه‌های

اینشان.
از منظر برخی منتقدان ضوابط و مقررات ملی ساختمان که به‌عنوان زیرساخت اصلی در جهت طراحی اصولی و انتخاب بهینه مصالح، سیستم‌ها و دستگاه‌ها محسوب می‌شود، دارای نواقص و ابهامات متعددی است و از آنجا که طی دو دهه اخیر نیز ضوابط مشخص و واحدی برای نحوه احداث بلندمرتبه‌ها در شورای عالی شهرسازی به تصویب نرسیده، بنابراین می‌توان این‌گونه تصور کرد که ساخت‌وسازهایی که در همین فاصله و با هر کاربری اعم از تجاری و یا مسکونی در شهرهای مختلف احداث شده‌اند، به غیر از میثت سوم مقررات ملی ساختمان که با تالاش سازمان آتش‌نشانی نهادینه شده و کنترل نسبتاً مناسبی در اجرای صحیح آن وجود دارد، از بابت عدم رعایت دیگر ضوابط ایمنی، شهرسازی، معماری، فنی، مهندسی و غیره مشکوک

برج‌سازی، مقوله‌ای که باید از نو شناخت

به یک یا چند نقص خطرناک هستند که نباید از آن‌ها غافل بود.

البته توجه به این بحث (ایمنی) جدای موضوعاتی مانند مخاطرات طبیعی همچون زلزله‌ی به گسل، قرار گرفتن در مسیرهای آبی، رانش زمین، اقتصاد زمین، ممانعت از گسترش سوداگری زمین و مسکن، فقدان همسویی الگوی سکونتی ساختمان‌های بلند، و ویژگی‌های اجتماعی، فرهنگی و هویتی شهر، هم‌خوانی با بافت و ویژگی‌های اجتماعی محله، تأمین سرنانه‌های خدماتی به‌ویژه فضای سبز مطابق سرنانه کاربری‌های شهری، تغییر الگوی کالبدی در چارچوب جمعیت صموب در یک عرصه، رعایت سقف جمعیت‌پذیری شهری، گرفتن مجوز از سوی میراث فرهنگی، محیط‌زیست و مناطق حفاظت‌شده محلی، توجه به فاکتورهای زیست‌محیطی مانند ایجاد اختلال در جریان و سرعت باد و یا تأثیر نامتناسب بر کاربری اراضی، گرفتن اجازه از همسایه‌ها برای استحکام‌بخشی گود برج، گرفتن نظرسنجی عمومی و غیره است.

درعین‌حال مطابق با نقشه تدوین‌شده از سوی شورای عالی شهرسازی، چند ضابطه کلی برای ساخت برج‌های شهری تعریف شده که در مرحله نخست برای صدور مجوز برج‌سازی، باید نیاز شهر و وجود تقاضای ساخت‌وساز در قالب یک گزارش وجهی به شورای عالی شهرسازی اثبات شود که ظاهراً این موضوع در شهرها ما دارای ابهامات زیادی است؛ اجازه مرتفع‌سازی نیز مشروط به ارائه تضمین کیفیت و تأییدیه نهادهای تخصصی در حوزه ساخت‌وساز برای سازندگان خواهد بود که البته این موضوع هم به نوبه خود دارای بحث و تأمل است. این بدان معناست که پیمانکار اجرای طرح باید دارای توانایی‌های مورد نیاز و نیز صلاحیت مورد تأیید سازمان‌ها و نهادهای مربوطه باشد؛ ضمن اینکه باید بنا را نیز در برابر عیوب اساسی و پنهان سازه بیمه کند که قطعاً توجه به مباحث ایمنی و

شهر – ایران و جهان

sepehrgharb.news@gmail.com

خودکار و دستی از مهم‌ترین سیستم‌های ایمنی و تدافعی است که باید در اماکن تجمعی با پوشش سراسری در بنا تدارک دیده شود.

درعین‌حال مهم‌ترین مؤلفه ایمنی در بناهای تجمعی، تدارک راه‌پله‌های خروج ایمن از داخل سالن‌های تجمعی و هدایت افراد به فضای امن خارج از ساختمان در حداقل زمان براساس استانداردهای معتبر است. در این خصوص تعداد و ظرفیت راه‌های خروج متناسب با نوع کاربری، مساحت زیربنا و ظرفیت انسانی محاسبه شده و باید جانمایی راه‌های خروجی ساختمان در محل‌های مناسب به‌گونه‌ای باشد که متصرفین در زمان بروز حادثه و حریق در حداقل زمان و در زوایای مختلف به راه‌های خروج مناسب دسترسی داشته باشند تا درصورت مسدود بودن یک راه خروج، از سایر راه‌های خروج ایمن در مسیری عاری از هرگونه خطر و موانع، به فضای امن بیرون ساختمان هدایت شوند.

همچنین بحث آسانسورها و بالابرها که در مواقع خطر از کار می‌افتند، فقدان ضوابط و مقررات ایمنی مربوط به نمای ساختمان‌ها، عدم نگهداشت اصولی از سیستم‌ها و تمهیدات ایمنی، مسدود بودن پلکان‌های فرار، خاموش بودن سیستم‌های اعلام و اطفای حریق و از همه مهم‌تر فقدان آموزش به ساکنین برای نجات جان خود در لحظه خطر، استفاده از وسایل ایمنی و کمک‌های اولیه و یا مدت‌زمان حضور نیروهای امدادی، امکانات و تجهیزات ایشان برای کار در ارتفاع و با دسترسی به بلندترین نقاط در کوتاه‌مدت نیز بسیار ضروری است که باید بدان‌ها توجه بسیار زیادی داشت.

البته در پاسخ به همه این سؤالات متأسفانه عمده صاحب‌نظران، مطلعین و نیز کارشناسان ایمنی معتقدند که مقایسه استانداردها و قوانین و مقررات معتبر ایمنی با وضعیت موجود در برخی برج‌ها و سازه‌های بلندمرتبه موجود در شهر ما، نشان می‌دهد که هنوز در اکثر این بناهای تجمعی فاصله قابل توجهی تا نقطه مطلوب وجود دارد؛ مضاف بر اینکه عمده بناها و سازه‌های بلند و وسیعی که پس از سال ۱۳۸۴ ساخته شده‌اند، اغلب فاقد سیستم‌های ایمنی و تدافعی به‌روز بوده و یا این سیستم بعدها و صدالبته به‌صورت ناقص و ناکافی در آن‌ها تعریف و یا تعبیه شده است.

در این میان یکی از نکات بسیار مهم و مغفول که همیشه نیز در حاشیه قرار می‌گیرد، این است که متأسفانه بسیاری از مالکان و ساکنین این اماکن و برج‌ها به هر علت جهت تحقق اهداف ایمنی، همکاری لازم را با سایر حلقه‌های نظارتی از-جمله سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی ندارند که این امر بسیار نگران‌کننده است.

درواقع مهم‌ترین علت تامة بروز ناهنجاری‌ها و خطرات در اماکن تجمعی و به‌خصوص برج‌ها را باید در منفعت‌محوری مالکان و مجریان و نبود حمایت‌های قانونی از شهرداری‌ها و سازمان‌های آتش‌نشانی دانست و طبیعی است تا زمانی که در یک سازوکار منسجم، هماهنگ و با ینافی نقش همه حلقه‌های مرتبط، روند مستمر بهبود ایمنی را در اماکن تجمعی شاهد نباشیم، لاجرم نیز باید هرروز و ساعت منتظر بروز سوانح و حوادث تلخ بود که قطعاً متضرر نهایی آن نیز کسی نیست جزء خود مالکان و ساکنان و صدالبته مردم و همشهریانی که شاید از بد حادثه و اقبال ناخجسته در زمان بد در یک مکان بد حاضر شده باشند.

صاحب‌نظران ایمنی و به‌خصوص کارشناسان سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی (در حوزه پیشگیری و عملیات)، اما واقع امر این است که هنوز و آن‌گونه که بایدوشراید، مقررات و توصیه‌های ایمنی خصوصاً در موضوع امکان پُرتردد تجاری و مسکونی بلندمرتبه رعایت نمی‌شود و همچنان غدغه‌های بسیاری در این حوزه باقی است.

برخی کارشناسان معتقدند شهر همدان به‌دلیل داشتن استخوان‌بندی مناسب می‌تواند طرح‌های توسعه شهری را به‌درستی در کیفی لازم دهد که دراین‌بین برج‌سازی هم به‌عنوان یکی از مظاهر این توسعه برای خود جایب باز کرده و چند سالی است که گرایش به بلندمرتبه‌سازی از میدان بوعلی به سمت غرب و جنوب با اشتراف به بلوار آرم و پارک مردم که دارای دید و منظر بهتری به شهر است، رونق گرفته و اکنون می‌شود تعدادی از این سازه‌ها را از فواصل بسیار دور هم دید.

در مقابل این طیف از موافقان برج‌سازی، منتقدانی هم حضور دارند که عنوان می‌کنند نه‌فقط پراکندگی ساختمان‌های بلندمرتبه در سطح شهر امنیت روانی شهروندان را از بین می‌برد، بلکه حتی مجوز برخی برج‌سازی‌ها صرفاً براساس زدوندهای اقتصادی و منفعتی، بدون مطالعه قبلی و لحاظ کردن مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و زیست‌محیطی و حتی ایمنی صادر شده که ازنظر مکان‌یابی، پارکینگ و غیره دارای مشکلات متعددی هستند و در چند مورد نیز شاهد بروز تبعات این بی‌برنامگی و متعاقباً مشکلات آن‌ها بوده و هستیم.

البته هرچند دراین‌بین و در بحث ایمنی درحال حاضر قوانین جدید و کارآمدی برای سامان‌دهی بناهای تجمعی در برابر حریق و حوادث تصویب و اجرایی شده، اما باین‌حال همواره این سؤال مطرح است که آیا اماکن تجمعی در شهر همدان از قبیل مراکز چندطبقه خرید و به‌خصوص برج‌های فعلی، آن‌گونه که بایسته و شایسته آن‌هاست در شرایط

ایمن و قابل قبولی قرار دارند یا خیر؟

از منظر کارشناسان و براساس تجربه بیشترین تلفات انسانی در حوادث و آتش‌سوزی‌های بناهای تجمعی رخ داده است، بنابراین و براساس استانداردها و مقررات معتبر ایمنی، هر بنایی که تصرف بیش از ۵۰ نفر را دربرداشته باشد، در زمره اماکن پُرخطر محسوب شده و متناسب با افزایش بار انسانی و ظرفیت تراکم آن، باید مؤلفه‌های ایمنی و حفاظت در برابر حریق و حوادث با سطح تعمیق و تدقیق و با ضرایب بالاتر در این‌گونه بناهای مخاطره‌آمیز رعایت شود؛ حال چه رسد به برج‌های چندطبقه‌ای که در یک زمان شاهد حضور صدها و شاید هزاران نفر در خود است.

این کارشناسان با تأکید بر اینکه در بناهای تجمعی سیستم‌ها و تمهیدات ایمنی و حفاظت در برابر حریق و حوادث باید به‌درستی و با ضرایب لازم به‌کار گرفته شود، تصریح می‌کنند که این اقدامات سبب می‌شود تا از تشدید و توسعه ابعاد حوادث و به‌خصوص آتش‌سوزی‌ها پیشگیری شود، در این خصوص سیستم‌های هشداری کشف و اعلام حریق

رئیس:

مشکلات اقتصادی مانع دسترسی مردم به عدالت نشود

رئیس قوه‌قضاییه در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به سفر کوتاه خود به شهرستانهای ورامین و پیشوا و همه مسئولان در مجموعه دستگاه قضایی و سایر دستگاه‌ها تذکر داد که سازوکاری ویژه پیش بینی شود تا مردمی که به دلیل شرایط اقتصادی مناسبی ندارند، قادر به

تامین هزینه اخذ وکیل نیستند یا لسان حقوقی ندارند و به طور کلی آحاد محرومان و مستمندان، در دسترسی به عدالت و احقاق حقوق شرعی و قانونی خود با انجام امور اجرایی و اداری، با مانعی روبه رو نباشند. وی با ذکر مثالی در این زمینه، به یکی از مواردی که با آن در سفر اخیر به ورامین مواجه شده است اشاره کرد و گفت: فردی را مشاهده کردم که تحت پوشش کمیته امداد بود و از مددجویان به حساب می‌آمد اما می‌گفت برای انجام یک کار کارشناسی در پرونده خود، باید ۵۰۰ هزار تومان پرداخت کنند. بر همین مبنا همه دادگستری‌ها و به طور کلی دستگاهها در سراسر کشور باید زمینه‌های لازم را فراهم کنند تا در شرایط اقتصادی موجود، همه مردم بتوانند حقوق خود را در عدلیه و ادارات دنبال کنند و نیروها نیز باید با اخلاص، پیگیری و جدیت تلاش کنند که مشکل مردم حل شود و هیچکس علاوه بر تنگناهای معیشتی و مشکلات اقتصادی، درد مضاعفی را برای احقاق حق یا انجام کار خود احساس کنند.

این مقام مسئول همچنین با اشاره به گزارش رئیس سازمان پزشکی قانونی، راهاندازی ۵۰ دفتر در سراسر کشور برای دسترسی راحت‌تر مردم به خدمات پزشکی قانونی را امری بسیار مبارک دانست و بر ضرورت پیگیری این موضوع و تامین اعتبارات لازم برای آن تأکید کرد. رئیس قوه قضاییه، زمانبندی در خصوص قوانین و مقررات و همچنین ارائه برنامه تحولی در ضروری دانست و در خصوص به کارگیری نیروهای جدید اداری در قوه قضاییه نیز اظهار کرد: جذب نیروهای جدید در قوه قضاییه، نه لزوماً براساس پستهای خالی بلکه باید برمبنای کارسنجی و نیاز واقعی مجموعه قضایی کشور صورت گیرد تا شاهد تحول و گشایش در اجرای عدالت و رضایت مردم باشیم.

هایکو ماس:

آلمان شورای امنیت را به یک نهاد پیشگیری از بحران‌ها تبدیل می‌کند

همه از مسائلی هستند که به معنای واقعی کلمه حد و مرزی ندارند. وزیر امور خارجه آلمان با نگاهی به اولین سال عضویت کشورش در شورای امنیت سازمان ملل تأکید کرد که ما در این دوره به موضوعات مهمی از جمله در زمینه زنان، صلح و امنیت پرداخته‌ایم.

وی تأکید کرد که آلمان در سال آینده هم رویکرد پیش گیری را در این مسائل دنبال خواهد کرد. به گفته ماس سالال آینده نیز بحران‌های لیبی، ساحل آفریقا، سودان، افغانستان، کره شمالی، سوریه، ایران و یمن ما را به خود مشغول خواهد کرد. وی اطمینان داد که آلمان در شورای امنیت سازمان ملل و دیگر تشکل‌ها برای دستیابی به راهکارهای سیاسی برای این بحران‌ها تلاش خواهد کرد.

اروپا مشتری داروی تحریمی ایران

رهایی پروانه‌ها از تور آمریکا ایران قدرت اول منطقه در بیوتکنولوژی است؛ در این صنعت، به تازگی پائسانم جدیدی از جنس پرده جینی برای ترمیم انواع زخم از جمله زخم بیماران پروانه‌ای، زخم دیابت، سونوختگی و زخم ناشی از جراحی تولید شده است.

■ ■ ■ ■ ■

روحانی:

قول‌های اول دولت را در شرایط «صلح» داده بودیم، الان وارد «جنگ» شده‌ایم

رئیس‌جمهور گفت: بعضی به دولت می‌گویند قول‌هایی که اول دولت دادید چرا عین آن‌ها را انجام ندادید؟ خب ما در شرایط صلح، آن قول‌ها را دادیم بعد وارد جنگ شدیم.

■ ■ ■ ■ ■

سخنگوی سپاه در گفت‌وگو با تسنیم:

رژمیش ۳گانه ایران، روسیه و چین موجب «وحشت»برهم‌زنندگانامنیت

خلیج فارس شد

سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با اشاره به حضور نیروی دریایی سپاه در رزمایش مشترک ایران با روسیه و چین گفت: رزمایش ۳گانه ایران، روسیه و چین موجب رعب و وحشت برهم‌زنندگان امنیت خلیج فارس شد.

■ ■ ■ ■ ■

۴۱۹ هزار خانوار جدید به فهرست یارانه معیشتی اضافه شدند

سخنگوی سازمان برنامه و بودجه کشور، با اشاره به اینکه، ۴۱۹ هزار خانوار جدید حمایت معیشتی دریافت می‌کنند، اعلام کرد: دومین مرحله از کمک‌های معیشتی، فردا شب (۱۰ دی‌ماه) به حساب سرپرستان خانوار واریز می‌شود.

■ ■ ■ ■ ■

سخنگوی وزارت خارجه:

تجاوز نظامی آمریکا به خاک و نیروهای عراقی مصداق بارز تروریسم است

سخنگوی وزارت امور خارجه ایران گفت: تجاوز نظامی آمریکا به خاک و نیروهای عراقی مصداق بارز تروریسم و به‌شدت محکوم است.